چهل حدیث

توبه

محمدحسین ضیغمیان

۳۷

بسم الله الرحمن الرحیم

چهل حدیث توبه

نویسنده:

محمد حسین حسینی ضیغمیان

ناشر چاپی:

زائر- آستانه مقدسه قم

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

چهل حدیث توبه

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : چهل حدیث توبه / گردآورنده محمد حسین ضیغمیان.

مشخصات نشر : قم: آستانه مقدسه قم، انتشارات زائر، ۱۳۸۳.

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

یادداشت : فارسی - عربی.

یادداشت : کتابنامه: ص.[۵۸]؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع : توبه (اسلام) -- احادیث

رده بندی کنگره : BP۲۲۵/۷/پ۲۵چ۹ ۱۳۸۸

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۶۴

ص: ۱

اشاره

فهرست مطالب

فهرست مطالب

مقدمه

کَلامُکُمْ نُورٌ

سخن شما اهل بیت، نور است.

زیارت جامعه کبیره

بر آستان احادیث اهل بیت ، عقل خضوع می کند دل خشوع می یابد و روح سیراب می شود . احادیث نورانی ائمه اطهار ، منشوری است که حکمت های قدسی و معارف ناب الهی را بر دل ها و عقل ها می تاباند . گلشنی روح پرور و گنجینه ای گرانبها و سرمایه ای پایان ناپذیر است .

امام باقر علیه السلام فرمود :

ص: ۸

شَرِّقا أوْ غَرِّبا ، فَلا تَجِدانِ علما صحیحا اِلاّ شیئا خَرَجَ مِنْ عِندِنا اهلِ البیت.(۱)

به شرق و غرب جهان بروید ، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت ، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است .

همواره مدیون راویان ، محدّثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقّت و درایت و مسئولیت شناسی ، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند .

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند ، «نور» است .

مجموعه های حدیثی ، دانشکده های صامت امّا جاویدان امامان شیعه است که بشریّت را آموزش غیر حضوری می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این

۱- ۱. الکافی ، کلینی ، ج ۱ ، ص ۳۹۹ .

علوم و معارفیم . برای پیمودن راه صحیح زندگی و رهایی از حیرت ها و ضلالت ها و کج راهه ها ، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صفابخش دل ها و جان ها است .

روایات پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت او ، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجّت» است ، هم در قلمرو فقه و تبیین احکام شرع و حلال و حرام الهی سند و پشتوانه است ، هم در موضوعات اخلاقی ، تربیتی ، تهذیب نفس ، پند و موعظه ، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند ، دل در گرو محبت و اطاعت آنان می نهند، همانگونه که حضرت رضا علیه السلام فرمود : اِنَّ النّاسَ لو عَلِموا مَحاسِنَ کلامِنا لَاَتّبعونا.(1)

ص: ۱۰

۱- ۱. بحار الانوار ، ج ۲ ، ص ۳۰ ، ح ۱۳ .

اگر مردم خوبی ها و زیبایی های سخن ما را بدانند ، از ما پیروی می کنند .

بر این اساس ، آموختن ، نوشتن ، بیان ، نشر ، شرح و تبیین، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت ، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام .

کتب حدیثی شیعه ، همچون دریایی عمیق و موّاج پر از گهرهای نفیس است . برای بهره گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پر گهر ، باید به غوّاصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد .

«چهل حدیث نویسی» ، یکی از گام های ارزشمند در نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که عالمان از دیرباز به آن مبادرت می ورزیدند و جامعه را از معنویّت آثار اهل بیت بهره مند می ساختند . اینکه

ص: ۱۱

امامـان فرموده انـد : هر کس چهل حـدیث از احادیث ما را حفظ کنـد ، در روز قیامت فقیه و دین شـناس برانگیخته می شود ، هم پشـتوانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضـرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کنـد . چه حفظ به معنای به حافظه سپردن باشد ، چه ثبت و ضـبط و جلوگیری از فراموش شدن و از بین رفتن باشد و چه به معنای حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیـاز جـامعه به آشـنایی بـا فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و اسـتقبال هم که مردم از خود نشـان می دهنـد ، ضـرورت ارائه و عرضه کلمـات خانـدان عصـمت را در قـالبی روان ، سـهل الوصول و متناسب با اقشار مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسّسات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث»

می پردازند .

آستانه مقدسه حضرت معصومه علیهاالسلام نیز به عنوان یک حرکت فرهنگی در راه نشر احادیث پیشوایان دین و ترویج معارف عترت ، اقدام به چاپ این سلسله از چهل حدیث های موضوعی کرده است . موضوعات ، ابتدا در کمیته ای تعیین ، سپس به محققان و مؤلفان سفارش داده شده تا به گردآوری و تدوین چهل حدیث پیرامون موضوعات برگزیده بپردازند . سعی شده است اغلب موضوعات ، اخلاقی ، تربیتی ، کاربردی و معارفی باشد . تا چه قبول افتد و چه در نظر آید .

* * *

امّا جزوه حاضر .....

گناه، نشانه سقوط اخلاقی انسان و غفلت از پروردگار است و رهاورد آن دوزخ و عذاب الهی است.

چنین نیست که هرکس به گناه آلوده شد، برای همیشه راه سعادت به رویش بسته باشد، بلکه دری به نام «توبه» به روی او باز است، تا دوباره به فطرت الهی و آغوش رحمت خدا بازگردد.

از مؤثرترین راه ها برای نجات از عواقب گناه، ندامت از معصیت و ترک گناه و تصمیم جدی بر عدم تکرار آن است. این بیداری و تنبّه، از نشانه های عنایت خدا به بنده است. خداوند هم توبه کاران را دوست می دارد.

در این اثر، از میان دریای موّاج و پرگوهر احادیث معصومین علیهم السلام که درباره توبه و استغفار نقل شده است، چهل گوهر ارزنده انتخاب شده، تا چراغ را همان در مسیر زندگی باشد.

به جاست که از زحمات برادر ارجمند حجه الاسلام سید محمدحسین حسینی ضیغمیان که زحمت پژوهش و گردآوری این احادیث را برعهده داشته است، تقدیر و تشکر شود.

ص: ۱۴

امید است این در نور و رحمت، به روی همه بندگانی که در دام گناه افتاده و در پی نجات و پاکی اند، همیشه گشوده باشد و توفیق توبه، شامل حالمان گردد.

انتشارات زائر / آستانه مقدّسه

۱۳۸۸ش

ص: ۱۵

قرآن کریم:

«إِنَّ اللّه َ یُحِبُّ التوَّابینَ وَیُحِبُّ الْمُتَطَهِّرینَ».(1)

خداوند توبه کنندگان را دوست دارد، و پاکان را (نیز) دوست دارد.(2)

۱- ۱. قرآن کریم، سوره بقره، آیه ۲۲۲.

۲- ۲. ترجمه قرآن، آیه اللّه مکارم شیرازی.

۱.فضیلت توبه

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

التّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ کَمَنْ لا ذَنْبَ لَهُ.(۱)

کسی که از گناه توبه کند، مانند کسی است که گناه نکرده است.

ص: ۱۷

۱- ۱. عیون اخبار الرضا علیه السلام ، ج۲، ص۷۴.

٢.محبوب خدا

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَثَلُ الْمُؤْمِنِ عِنْدَ اللّه ِ عَزَّ وَجَلَّ كَمَثَلِ مَلَكٍ مُقَرَّبٍ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ عِنْدَ اللّه ِ أَعْظَمُ مِنْ ذلِكَ، وَلَيْسَ شَیْءٌ أَحَبَّ إِلَى اللّه ِ مِنْ مُؤْمِنٍ تائِبٍ أَوْ مُؤْمِنَهٍ تائِبَهٍ.(١)

مَثَل مؤمن نزد خداوند متعال، مَثَل فرشته مقرّب است و مؤمن نزد خدا بزرگتر از آن است. و چیزی نزد خداوند محبوبتر از مرد و زن مؤمن توبه کننده نیست.

ص: ١٨

١- ١. عیون اخبار الرضا علیه السلام ، ج٢، ص٢٩.

۳.هزار باب رحمت

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

أَلْمُؤْمِنُ إِذا تابَ وَنَدِمَ فَتَحَ اللّه ُعَلَيْهِ مِنَ الدُّنْيا وَالاْخِرَهِ أَلْفَ بابٍ مِنَ الرَّحْمَهِ.(۱)

هرگاه مؤمن از گناه پشیمان شود و توبه کند، خداوند هزار درِ رحمت از دنیا و آخرت به روی او می گشاید.

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۲۷.

۴.شادی خداوند

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

أَللّه ُ أَفَرَحُ بِتَوْبَهِ الْعَبْدِ مِنَ الظَّمْآنِ الْوارِدِ، وَالْمُضِلِّ الْواجِدِ، وَالْعَقيمِ الْوالِدِ.(۱)

خداوند به سبب توبه بنده شادمانتر است از تشنه ای که به آب برسد، و از کسی که گمشده اش را بیابد، و از عقیمی که دارای فرزند گردد.

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۲۶.

۵.راه نجات از آتش

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

إِنَّ الذُّنُوبَ لَتَشُوبُ أَهْلَها لِتُحْرِقَنَّهُمْ، لا يُطْفيها شَيْءٌ إِلَّا الْاءسْتِغْفارُ.(۱)

گناهان با اهل معاصی به هم آمیخته می شوند تا آنها را بسوزانند و آن را چیزی جز استغفار خاموش نمی کند.

ص: ۲۱

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۱۹.

۶.درد و درمان

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

لِکُلِّ داءٍ دَواءٌ وَدَواءُ الذُّنُوبِ الْاءسْتِغْفارُ فَإِنَّها المِمْحاهُ.(۱)

برای هر دردی دوایی است و دوای گناهان استغفار است، چون استغفار پاک کننده گناهان است.

ص: ۲۲

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۵، ص۳۱۶.

۷.سبب نزول رحمت

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

التَّوْبَهُ تَسْتَنْزِلُ الرَّحْمَهَ.(۱)

توبه موجب نزول رحمت (خدا) می شود.

ص: ۲۳

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۲۹.

۸.اجر استغفار

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

الْاِسْتِغْفارُ أَعْظَمُ جَزاءً وَأَسْرَعُ مَثُوبَةً.(۱)

اجر استغفار بزرگتر و پاداشش سریع تر است.

ص: ۲۴

۱- ۱. غرر الحکم، ص۱۹۵.

۹.اسلحه گنهکار

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

سِلاحُ المُذْنِبِ الْاِءِسْتِغْفارُ.(۱)

اسلحه گنهکار، طلب آمرزش است.

ص: ۲۵

۱- ۱. غرر الحکم، ص۱۹۵.

۱۰.وسیله نجات بخش

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

لا شَفیعَ أَنْجَحُ مِنَ التَّوْبَهِ.(۱)

شفیع و وسیله ای نجاتبخش تر از توبه نیست.

ص: ۲۶

۱- ۱. تحف العقول، ص۹۳.

۱۱.رائحه استغفار

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

تَعَطَّرُوا بِالْاِءِسْتِغْفارِ لا تَفْضَحْكُمْ رَوائِحُ الذُّنُوبِ.(۱)

با استغفار خود را معطر سازید، تا بوی بد گناهان شما را رسوا نکند.

۱- ۱. بحار الانوار، ج۶، ص۲۲.

۱۲.راه نجات از عذاب

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

لَوْ أَنَّ النّاسَ حینَ عَصَوْا تابُوا وَاسْتَغْفَرُوا لَمْ یُعَذَّبُوا وَلَمْ یُهْلَکُوا.(۱)

اگر مردم در پی گناه توبه می کردند، عذاب نمی شدند و هلاک نمی گشتند.

ص: ۲۸

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۲۳.

۱۳.گناه نکردن بهتر از توبه

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللّه َ یُحِبُّ الْعَبْدَ الْمُفَتَّنَ التَوّابَ، وَمَنْ لَمْ یَکُنْ ذلِکَ مِنْهُ کانَ أَفْضَلَ.(۱)

خداوند بنده گرفتار شده گناه و بسیار توبه کننده را دوست می دارد و اگر گناه نکرده باشد برتر و بالاتر است.

ص: ۲۹

۱- ۱. الکافی، ج۲، ص۴۳۵.

۱۴.در پی هر گناه توبه ای باید

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

طُوبی لِمَنْ وُجِدَ فی صَحیفَتِهِ تَحْتَ کُلِّ ذَنْبٍ «أَسْتَغْفِرُ اللّه».(۱)

خوشا به حال آن که در نامه اعمالش در پی هر گناهی «استغفر اللّه» باشد.

ص: ۳۰

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۲۲.

۱۵.آبی بر آتش گناه

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

طُوبی لِلْعَبْدِ یَسْتَغْفِرُ اللّه َ مِنْ ذَنْبٍ لَمْ یَطَّلِعْ عَلَیْهِ غَیْرُهُ، فَإِنَّما مَثَلُ الْاءسْتِغْفارِ عَقیبَ الذَّنْبِ مَثَلُ الْماءِ یُصَبُّ عَلَی النّارِ فَیُطْفیها.(۱)

خوشا به حال آن بنده ای که استغفار کند از گناهی که غیر از خودش کسی بر آن اطلاع پیدا نکرده است. مَثَل استغفار بعد از گناه، مانند آبی است که بر آتش ریخته شود و آن را خاموش کند.

ص: ۳۱

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۲۴.

۱۶.توبه نصوح

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

«التَّوبَهُ النَّصُوح» أَنْ يَتُوبَ التّائِبُ ثُمَّ لا يَرْجِعَ فی ذَنْبٍ كَما لا يَعُودُ اللَّبَنُ إِلَی الضَّرْعِ.(۱)

توبه نصوح (که در قرآن آمده) آن است که توبه کننده توبه کند و به سوی هیچ گناهی برنگردد. همان طوری که شیر به پستان برنمی گردد.

ص: ۳۲

۱- ۱. مجمع البیان، ج ۱۰، ص۶۲.

۱۷.مراحل توبه حقیقی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

التَّوْبَهُ نَدَمٌ بِالْقَلْبِ، وَإِسْتِغْفارٌ بِاللِّسانِ وَتَرْکٌ بِالْجَوارِحِ وَإِضْمارُ أَنْ لا یَعُودَ.(۱)

توبه (واقعی) عبارت است از: پشیمانی با قلب، استغفار با زبان، ترک گناه با اعضاء و عزم بر بازنگشتن به آن.

ص: ۳۳

۱- ۱. غرر الحکم، ص۱۹۴.

۱۸.توبه عالم و جاهل

امام باقر علیه السلام :

إِذا بَلَغَتِ النَّفْسُ هذِهِ ـ وَأَهْوى بِيَدِهِ إِلى حَنْجَرَتِهِ ـ لَمْ يَكُنْ لِلْعالِمِ تَوْبَهٌ، وَكانَتْ لِلْجاهِلِ تَوْبَهٌ.(۱)

زمانی که روح به اینجا برسد (اشاره به گلوی خود کرد) برای فرد عالم توبه (پذیرفته) نیست و برای جاهل جای توبه هست.

ص: ۳۴

۱- ۱. تفسیر عیاشی، ج۱، ص۲۲۸.

۱۹.تعجیل در توبه

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

لا تُؤَخِّرِ التَّوْبَهَ فَإِنَّ الْمَوْتَ يَأْتی بَغْتَهً.(۱)

توبه را به تأخیر میناداز، زیرا مرگ، ناگهان فرا می رسد (و فرصت توبه نمی ماند).

ص: ۳۵

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۲۴.

۲۰.توبه در جوانی

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

ما مِنْ شَیْءٍ أَحَبُّ إِلَی اللّه ِمِنْ شابٍّ تائِبٍ.(۱)

محبوب تر از هر چیز نزد خداوند جوانی است که از گناه توبه می کند (و از پیشگاه الهی طلب آمرزش می نماید).

ص: ۳۶

۱- ۱. مشکوه الانوار، ص ۱۱۰.

۲۱.استغفار زبانی

امام رضا علیه السلام :

مَنِ اسْتَغْفَرَ اللّه َ بِلِسانِهِ وَلَمْ یَنْدَمْ بِقَلْبِهِ فَقَدِ اسْتَهْزَءَ بِنَفْسِهِ.(۱)

کسی که با زبان خود طلب آمرزش کند و در دل از گناه خود پشیمان نباشد، خودش را مسخره کرده است.

۱- ۱. مجموعه ورّام، ج۲، ص۱۱۰.

۲۲.توبه، پوششی بر گناه

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

التَّوْبَهُ تَجُبُّ ما قَبْلَها.(۱)

توبه گذشته ها را می پوشاند.

ص: ۳۸

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۲۹.

۲۳.توبه خالص

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

إخْلاصُ التَّوْبَهِ، تُسْقِطُ الحَوْبَهَ.(۱)

توبه راستین و خالصانه، گناهان را نابود می کند.

ص: ۳۹

۱- ۱. غرر الحکم، ص۱۹۵.

۲۴.خطاکاری آدمی

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

إِنَّ كُلَّ بنی آدَمَ خَطّاءٌ وَخَيرُ الخَطّائينَ التَّوّابُونَ.(۱)

بدرستی که همه آدمیان خطاکارند و بهترین خطاکاران توبه کنندگان هستند.

ص: ۴۰

۱- ۱. میزان الحکمه، ج۱، ص۵۴۱.

۲۵.صد بار استغفار

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

تُوبُوا إلَی اللّه ِفإِنّی أَتُوبُ إِلَی اللّه ِفی کُلِّ یَومٍ مِأهَ مَرَّهً.(۱)

برگردید به سوی خدا، براستی من در هر روز صد بار طلب توبه به درگاه الهی می نمایم.(۲)

ص: ۴۱

۱- ۱. تفسیر مجمع البیان، ج۷، ص۲۴۳.

۲- ۲. توبه پیامبر شاید به دلیل یکی از جهات ذیل باشد:۱_ به معنی علو درجه.

۲۶.انواع توبه

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

أَحْدِثْ لِکُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَهً، السِّرَّ بالسِّرِّ وَالْعَلانِیَهَ بِالعَلانِیَهِ.(۱)

برای هر گناهی توبه ای انجام بده، برای گناه پنهانی توبه پنهانی و برای گناه آشکار توبه آشکار.

ص: ۴۲

۱- ۱. بحار الانوار، ج۷۴، ص۱۲۸.

۲۷.آسانتر از توبه

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

تَرْکُ الذَّنْبِ أَهْوَنُ مِنْ طَلَبِ التَّوْبَهِ.(۱)

گناه نکردن، آسان تر از طلب توبه است.

ص: ۴۳

۱- ۱. بحار الانوار، ج۱۴، ص۴۹۵.

۲۸.توبه بدعت گذار پذیرفتنی نیست

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

أَبَى اللّه ُلِصاحِبِ الْبِدْعَهِ بِالتَّوْبَهِ. قيلَ يا رَسُولَ اللّه ِ وَكَيْفَ ذاكَ؟ قالَ: إِنَّهُ قَدْ أُشْرِبَ قَلْبُهُ حُبَّها.(۱)

خداونـد توبه بـدعت گذار را نمی پذیرد. کسـی پرسـید: چگونه یا رسول اللّه؟ حضـرت فرمود: زیرا قلبش از محبت بدعتش پر شده است.

ص: ۴۴

۱- ۱. بحار الانوار، ج۲، ص۲۹۶.

۲۹.پشیمانی، مرحله ای توبه

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ نَدِمَ فَقَدْ تابَ، مَنْ تابَ فَقَدْ أَنابَ.(۱)

کسی که (از گناه) پشیمان می شود، پس توبه کرده است و کسی که توبه کند به راستی بازگشته است.

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۱۸.

۳۰.نشانه های تائب

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

أَمّا عَلامَهُ التّائِبِ فأربعهٌ: النَّصیحَهُ للّه ِفی عَمَلِهِ، وَتَرْکُ الْباطِلِ وَلُزُومُ الْحَقِّ، وَالْحِرْصُ عَلَی الْخَیْرِ.(۱)

نشانه توبه کننده چهار چیز است: در کار خود به خاطر خدا خیرخواهی می کند، باطل را ترک می نماید، پیوسته با حق است و بر انجام کار نیک، حریص و مشتاق است.

ص: ۴۶

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۳۷.

۳۱.عبادت توّابین

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

التَّنَزُّهُ عَنْ مَعاصِی اللّه ِ عِبادَهُ التَّوّابینَ.(۱)

عبادت توبه کاران، پرهیز از معصیت های خداوند است.

ص: ۴۷

۱- ۱. غرر الحکم، ص۲۶۸.

۳۲.ابزار پاکی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

أَفْضَلُ التَّوسُّلِ الإستِغْفارُ.(۱)

برترین وسیله جویی (برای پاکی)، طلب آمرزش است.

ص: ۴۸

۱- ۱. غرر الحکم، ص۱۹۵.

۳۳.اقرار به گناه

امام باقر علیه السلام :

وَاللّه ِ، ما يَنْجُو مِنَ الذَّنْبِ إِلاّ مَنْ أَقَرَّ بِهِ.(۱)

سوگند به خدا، از گناه رهایی نمی یابد مگر کسی که به گناه خویش اقرار کند.(۲)

ص: ۴۹

۱- ۱. بحار الانوار، ج۶، ص۳۴.

۲- ۲. مقصود، اقرار به گناه در پیشگاه الهی است.

۳۴.خطر تأخیر انداختن توبه

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مُسَوِّفُ نَفْسِهِ بالتَّوْبَهِ مِنْ هُجُومِ الأَجَلِ عَلَی أَعْظَمِ الْخَطَرِ.(۱)

کسی که توبه را به تأخیر می افکند، در بزرگترین خطر در برابر هجوم مرگ و فرا رسیدن اجل قرار دارد.

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص ۱۳۰.

۳۵.توبه و حفظ آبرو

امام صادق علیه السلام :

إذا تابَ العَبدُ الْمُؤمِنُ تَوْبَهً نَصُوحا أَحَبَّهُ اللّه ، فَسَتَرَ عَلَیْهِ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَهِ.(۱)

هرگاه بنده مؤمن به راستی توبه کند، خداوند او را دوست می دارد، سپس لغزش او را در دنیا و آخرت می پوشاند.

۱- ۱. بحار الانوار، ج۶، ص۲۸.

۳۶.تندروی نفس

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

التَّوبَهُ إستِدْراکُ فَوارِطِ النَّفْسِ.(۱)

توبه، جبرانِ تندرویها و کوتاهی های نفس است.

ص: ۵۲

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۳۰.

۳۷.بازگشت به گناه

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

النَّدَمُ عَلَی الذَّنْبِ یَمْنَعُ عَنْ مُعاوَدَتِهِ.(۱)

پشیمانی از گناه، مانع برگشت انسان به سوی گناه می شود.

ص: ۵۳

۱- ۱. مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۱۱۸.

۳۸.بد اخلاقی

در وصیت رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم به علی علیه السلام آمده است:

یا عَلیُّ لِکُلِّ ذَنْبٍ تَوْبَهٌ إِلاّ سُوْءَ الْخُلْقِ فَإِنَّ صاحِبَهُ کُلَّما خَرَجَ مِنْ ذَنْبٍ دَخَلَ فی ذَنْبٍ.(۱)

یا علی! برای هر گناهی توبه ای می باشد، بجز بداخلاقی، چرا که انسان بداخلاق از هر گناهی که بیرون می آید به گناه دیگری وارد می شود.

ص: ۵۴

۱- ۱. وسائل الشیعه، ج۱۶، ص۲۸.

۳۹.شستشوی گناه

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

التَّوْبَهُ تُطَهِّرُ القُلُوبَ وَتَغْسِلُ الذُّنُوبَ.(۱)

توبه، دل ها را پاکیزه می کند و گناهان را می شوید.

ص: ۵۵

۱- ۱. غرر الحکم، ص۱۳۵۵.

۴۰.توبه و امیدواری

رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ أُعْطِیَ التَّوْبَهَ لَمْ یُحْرَمِ الْقَبُولَ وَمَنْ أُعْطِیَ الدُّعاءَ لَمْ یُحْرَمِ الْاءِجابَهَ.(۱)

کسی را که (امکان) توبه دادند، از پذیرش آن بی نصیب و محروم نگذارند و کسی را که (قدرت) دعا بخشیدند، از اجابت آن وانگذارند.

ص: ۵۶

۱- ۱. تحف العقول، ص۴۱.

کتابنامه

۴۱. بحار الانوار، ۱۱۰ جلدی، علامه مجلسی، مؤسسه الوفاء بیروت، لبنان، ۱۴۰۴ هجری قمری.

۴۲. تحف العقول، حسن بن شعبه حرانی، انتشارات جامعه مدرسین قم، ۱۴۰۴ هجری قمری، چاپ دوم.

۴۳. تفسیر عیاشی، محمد بن مسعود عیاشی، ۲ جلدی، چاپخانه علمیه تهران، ۱۳۸۰ هجری قمری.

۴۴. تفسیر مجمع البیان، شیخ طبرسی، چاپ اول، ۱۴۱۵ هجری قمری، مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، بیروت، لبنان.

۴۵. عیون اخبار الرضا علیه السلام ، شیخ طوسی، ۲ جلد در یک جلد، ۱۳۷۸ هجری قمری، انتشارات جهان، چاپ اول.

۴۶. غرر الحکم، عبد الواحد بن محمد تمیمی آمِدی، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، چاپ اول، ۱۳۶۶

ص: ۵۷

شمسی.

۴۷. مستدرک الوسائل، محدث نوری، ۱۸ جلدی، مؤسسه آل البیت علیهم السلام ، قم، چاپ اول، ۱۴۰۸ هجری قمری.

۴۸. مشکوه الانوار، ابوالفضل علی بن حسن طبرسی، کتابخانه حیدریه نجف اشرف، چاپ دوم، ۱۳۸۵ هجری قمری.

۴۹. مجموعه ورام، ورام بن ابی فراس، ۲ جلد در یک جلد، انتشارات مکتبه الفقیه، قم.

۵۰. مجمع الاحادیث، محمدباقر آخوندی، مرکز نشر رحمت، چاپ اول، قم، ۱۳۷۵.

۵۱. وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ۲۹ جلدی، مؤسسه آل البیت علیهم السلام ، قم، چاپ اول، ۱۴۰۹ هجری قمری.

۵۲. الحکم الزاهره، علی رضا صابری یزدی، ترجمه: محمدرضا انصاری محلاتی، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۳۷۵ شمسی.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹